
A 2019/2020. évadról

A Jászai Mari Színház a 2019/2020. évadban a veszélyhelyzet kihirdetéséig *151 előadást tartott, az előadások látogatottsága 95 százalékos* volt. A március 11-ét követő időszakban *a teátrum 98 előadása maradt el*, melyek közül – a jelenleg rendelkezésre álló információk alapján – a színház szeptembertől *73 előadást tervez pótolni*. A 2019/2020. évadra meghirdetett premierok sorában a Cabaret, a Szutyok, a Tesztoszteron, a Francia rúdugrás, a Vonat elé leguggolni, az Ádám almái és a Ha elállt az eső című előadások bemutatásra kerültek. A szezon utolsó premierjeként Sebestyén Aba rendezésében, áprilisra tervezett *Részegek című tragikomédia bemutatását a színház a 2021/2022. évadra helyezi át*. Az utóbbi hónapokban elmaradt felnőtt előadásai közül tehát a Jászai Mari Színház a Részegek és az április 5-ére meghirdetett Cabaret kivételével valamennyi előadását összettel pótolja.

A Thália Színházban 2019 szeptemberében megrendezett Vidéki Színházak Fesztiválján a Jászai Mari Színház *Švejk című előadása* (rendező: Tapasztó Ernő) *Fekete Anna díszletével és Papp Janó jelmezeivel a legjobb látvány díját* nyerte el. A fesztiválmegjelenéseket folytatva, a 2020-as nyári fesztiválszezon eseményei között a színház hatalmas sikerrel bemutatott *Tesztoszteron* című „zenés macsózása” (rendező: Horváth Illés) a *Budapesti Nyári Fesztivál* részeként, a *Városmajori Szabadtéri Színpadon* lesz látható. *A kutya különös esete az éjszakában* című előadás (rendező: Guelmino Sándor) a *Városmajori Színházi Szemle* versenyprogramjába kapott meghívást. *A Szutyok*, Pintér Béla tragikomédiája (rendező: Guelmino Sándor) pedig szeptember elején mutatkozhat be a POSZT versenyprogramjában. *A Ha elállt az eső* című dráma (rendező: Guelmino Sándor) meghívást kapott a temesvári TESZT fesztiválra, melynek szervezését a jelenlegi globális bizonytalanságra való tekintettel a szervezők felfüggesztették.

A Jászai Mari Színház a 2019/2020. évadban is kiemelt helyen kezelte előadásainak akadálymentesítését. Ennek keretében a Szutyok és a Tesztoszteron című produkciók a *vakok és gyengénlátók* számára audionarrálva, a Cabaret és a Tesztoszteron pedig a *siket és nagyothalló nézőket* segítve jelnyelvi tolmácsolással is bemutatásra került.

A gyerekek színházlátogatását támogató *Lázár Ervin Program* részeként a Jászai Mari Színház 17 alkalommal, 3 előadást kínált legfiatalabb nézőinek. A programban eddig 3900 gyerek vett részt. A járványhelyzet miatt elmaradt előadások öszre tervezett pótlása 3200 gyerek számára teszi lehetővé, hogy eljusson a tatabányai teátrumba. A Lázár Ervin Program mellett az évadra vonatkozó eredeti terveknek megfelelően 12 gyerekbérlet produkcióiból válogathattak az érdeklődők.

A gyerekeknek szóló programok sokszínűségét erősítik azok a *színházi nevelési előadások*, melyek részben a Jászai Mari Színházban, részben iskolai helyszíneken kerültek megrendezésre. A komoly hagyományokkal rendelkező programsorozat a 2019/2020. évadban két, újdonságnak számító *táncszínházi nevelési előadással* egészült ki, melyekben a Jászai együttműködő partnerei a Káva Kulturális Műhely mellett a Nemzeti Táncszínház, továbbá a Közép-Európa Táncszínház, a Bethlen Téri Színház és a Duna Táncműhely voltak. Ezek az előadások a fontos társadalmi kérdéseket érintő tartalmi mondanivalón túl a modern tánc formanyelvének megértésébe is beavatták a közönséget.

A Jászai Mari Színház az elmúlt években folyamatosan igyekezett teret biztosítani olyan műfajok, színházi formák, kortárs tartalmak vagy éppen társművészeti ágak számára, melyek a közönség szűkebb rétegének érdeklődésére tarthatnak számot. Ennek jegyében a színház

TÁNC 2020 programsorozatába a *Budapest Táncszínház Doze* és *Az érzékek eszenciája* című előadásai kerültek meghívásra. A *Duda Éva Társulat Utópia* című produkciójának májusi előadása sajnos elmaradt. A híres magyar írók és költők szerelmi életét bemutató felolvasószínházi sorozat (Így szerettek ők) folytatásaként hasonló tematikával, a Kamaraszínházban került bemutatásra a *Világraszóló magyarok* című program. Ennek részeként Körösi Csoma Sándor és Semmelweis Ignác életébe nyerhettek betekintést a nézők, a Lugosi Béla és Munkácsy Mihály életével foglalkozó, elmaradt előadásokat ősszel pótolja a színház.

A veszélyhelyzetre való tekintettel elhalasztott, eredetileg március 25. és 29. közötti időszakra meghirdetett *MOST FESZT 2020* – a jelenlegi tervek alapján – változatlan programmal szeptember 23. és 27. között kerül megrendezésre.

A Jászai Mari Színház számára mindig nagy öröm, ha művészei valamilyen díjban részesülnek. A színház társulatának alapító tagja, *Megyeri Zoltán* 2019 decemberében *Aase-díjat* kapott.

#JászaiOnline

#AkkorIsJászai

Ahogy a kulturális élet szereplőinek nagy része, a március 11-ét követő időszakban saját közösségi média felületeire készített tartalmainak megosztásával a Jászai Mari Színház is megsokszorozta az online térben való jelenlétét.

Április 03. és június 20. között *12 olyan felnőtt jászais előadást streamelt* ingyenes hozzáféréssel Facebook oldalán a színház, melyek az elmúlt évadok legnagyobb szakmai és közönségsikerei voltak. A *#JászaiArchív* sorozatban minden péntek este és szombat késő délután egy-egy előadást láthatott a közönség. Így került bemutatásra *A balkáni kobra*, *A mi osztályunk*, *a Rokonok*, *Az üvegcipő*, *a Molière: Tartuffe*, *a Sztárcsinálók*, *a Csoportterápia*, *A tribádok éjszakája*, *a Sirály avagy 80 kiló szerelem*, *Az öngyilkos*, *a Mikve* és *a Házasságon innen és túl*.

Nem csak a legfiatalabb nézők öröme került ugyanígy közvetítésre a gyereknapon *A padlás*, és került megosztásra május közepétől minden hétköznap a Jászai és a Könyvmolyképző *Kalandra fel!* című mesesorozata, melyben a színház társulatának tagjai Csukás István és több kortárs szerző 28 meséjét, illetve versét olvasták fel.

A színház fontosnak tartotta, hogy a kijárási korlátozások időszakában ne csak előadásaival legyen jelen a nézők otthonában, hanem a költészet erejét felhasználva is üzeni tudjon. A társulat tagjai ennek kapcsán készítették el *a magyar költészet napjára a József Attila verstörédekből* összeállított videót, illetve indította újtára a színház a *#TársulatiVersmondásKihívás*, *#SzínháziSzolidaritás* programot. (Ezzel a Jászai célja az volt, hogy felhívja a figyelmet a koronavírus járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzet következtében munkájukat és jövedelmüket veszített színházi dolgozókra, továbbá, hogy olyan szervezetek, intézmények, színházak adománygyűjtő tevékenységét népszerűsítse, melyek kifejezetten az érintett színházi dolgozók megsegítését tűzték ki célul.)

Az elmúlt 3 hónap online jelenlétének sikerét egyértelműen mutatja, hogy a Jászai Mari Színház Facebook követőinek száma több, mint duplájára nőtt, jelenleg 17.000 főt számlál, de talán még ennél is fontosabb, hogy a színház sok ezer olyan nézőhöz jutott el, akik a veszélyhelyzettől függetlenül földrajzi, anyagi vagy egyéb személyes okokból kifolyólag egyáltalán nem, vagy csak nagyon nehezen jutnak el a Jászaiba. A karantén időszak kevés

pozitív hozadékanak egyike éppen ennek felismerése és a streamelés jövőbeni – az egészségügyi helyzet normalizálódását követő – továbbfejlesztése, a játszási rendbe való beillesztése lehet.

A Jászai #LeszMégSzínház kampányának részeként hirdette meg nyílt napját (melynek időpontja a későbbiekben kerül meghatározásra), ahol nézői a hagyományoknak megfelelően bejárhatják a színház épületét, beleshetnek a kulisszák mögé és újra találkozhatnak a társulattal. A nyílt napra a nézők a „Maradj velünk!” jegy megvásárlásával regisztrálhatnak.

A 2020/2021. évadterv bemutatása – Nyitásra fel!

A jelenleg rendelkezésre álló járványügyi információk birtokában a Jászai Mari Színház vezetése úgy döntött, hogy a *Valahol Európában című musical bemutatójával* – a szokásosnál 1 hónappal korábban – *2020. augusztus 29-én nyitja meg az új évadot*. A színház addig – a fesztiválmeghívások kivételével – nem játszik a nyár folyamán, elmaradt előadásait az ezt követő időszakban pótolja. A *Valahol Európában* gyerekszereplő válogatása június elején sikeresen befejeződött, így júliusban megkezdődhetnek a darab próbái.

Az *Imre Zoltán Programot* 2017 januárjában hirdette meg az NKA. A program célja: lehetőséget biztosítani az ifjú művészek számára a bemutatkozáshoz, segíteni pályakezdésüket. A program kiemelten támogatja a pályakezdő alkotók társművészetekkel együttműködésben születő új alkotásait. Az *Imre Zoltán Programban* a produkciós pályázaton nyertes művészek mutathatják be alkotásaikat, amelyhez a MU Színház és a Nemzeti Táncszínház biztosítja a helyszínt. Az így létrehozott előadásoknak a budapesti bemutató után lehetőségük van vidéki helyszínekre is eljutni. *A Jászai Mari Színház a 2020/2021. évadban ennek a programsorozatnak egyik vidéki játszóhelye lesz*. A tatabányai közönség három estén találkozhat két-két fiatal koreográfus darabjaival, a Jászai Mari Színház 3 éve elindított táncszínházi programja keretében.

Crespo Rodrigo a színház új évadával kapcsolatban elmondta: „Azt hiszem, egyetlen olyan színház sincs a világon, mely ne sínyletne volna meg nagyon komolyan a mögöttünk hagyott hónapokat. A különbség valószínűleg abban van az egyes intézmények között, hogy mindez milyen állapotban érte őket, és hogy milyen folyamatot szakított meg a válság. A járvány kitörését megelőző időszak számomra a közönség és a Jászai kapcsolatát, illetve a színházban folyó művészi munkát tekintve abszolút sikertörténet. Az elmúlt évek folyamatos építkezését követően tavaly meg tudtuk hirdetni egy olyan évadot, mely annak ellenére, hogy többen „túl kortársnak” gondolták Tatabányára, azt kell, mondjam, betalált a nézőinknél. A látogatási adataink, a közönség előadások utáni reakciója, a szakma figyelme a Jászaival kapcsolatban, mind egy irányba mutattak. Ezt szakította meg, reményeim szerint csak ideiglenesen, a járványhelyzet.

A pandémia természetesen minden színházi embert új kihívások elé állított. Az igazgatók egyik legfontosabb feladat az volt, hogyan tudják átterelni színházukat az online térbe. Feleslegesnek tartanám végigszorolni, mennyi mindent csináltunk március óta a közösségi felületeinken, sokkal fontosabbnak érzem, hogy sikerült egymásba kapaszkodnunk a nézőkkel. A személyes, napi találkozás hiánya ellenére, azt hiszem, házhoz vittünk nekik valamit abból az érzésből, amit Jászainak hívunk és ami talán feledtetni tudta velük a mindennapok bizonytalanságát. Ők pedig mindezt olyan szeretettel viszonozták, ami egyértelművé kellett tegye mindannyiunk számára, a Jászai komoly szerepet tölt be ezeknek az embereknek az életében! Mutatja mindezt egyébként az a hozzáállás is, ahogyan nézőink

többsége az elmaradt előadások jegy és bérletárát kezeli: azzal támogatnak bennünket, hogy nem kérik vissza a befizetett összeget. Többünk nevében mondhatom, rengeteg erőt ad az a tény, hogy a színház még ezek között a szokatlan körülmények között is be tudja tölteni azt a feladatát, amiért több ezer évvel ezelőtt kitalálták. Köszönet ezért a nézőknek, a játszóknak és valamennyi kollégámnak!

A társulattal és a színház munkatársaival kapcsolatban igyekeztünk mindent megtenni azért, hogy nyugodtan vészelhessék át ezt a nehéz helyzetet, ami bizonyára annak is köszönhető, hogy senki nem vesztette el az állását. Ennek ellenére úgy gondolom, nagyon sűrű időszak áll előttünk és rendkívül komoly erőfeszítéseket kell tennünk annak érdekében, hogy helyt tudjunk állni az elkövetkező hónapokban. Bízunk kell abban, hogy a járvány és annak hatásai nem hozzák lehetetlen helyzetbe a Jászai működését, hogy nem csökken a nézőink színházba járási kedve, hogy nem veszítjük el bérleteseinket. Mert gazdasági értelemben ezt nem tudjuk másként túlélni. Hiszek abban is, hogy ami pénzügyi oldalon folyamatosan problémákat okoz és szigorú megszorításokat igényel, az a művészi kreativitás oldaláról kompenzálható!

Ezt is figyelembe véve állítottuk össze a következő szezon programját, amiben minden műfajban a legjobbak szerepelnek. Olyan darabok, melyekben alkotónak és nézőnek egyaránt bőven van felfedeznivaló: a komoly magánéleti kérdésektől a társadalmi problémáig, a kacagtató bohózatától a musicalig, klasszikustól a kortárs darabokig. És mindehhez a „bevált csapatból” Guelmino Sándor, Szikszai Rémusz és Vidovszky György, két új, a Jászaiiban eddig még nem dolgozott rendezővel, Fehér Balázs Benővel és Szabó Mátéval. Nagyon várjuk a találkozást mindegyikükkel! Bízom abban, hogy ősszel, ezekkel a bemutatókkal és nézőinkkel együtt folytathatjuk! Nyitásra fel!”

Felnőtt előadások a 2020/2021. évadban

Zeneszerző: Dés László Dalszöveg: Nemes István
Szövegkönyv: Böhm György – Korcsmáros György
– Horváth Péter
Radványi Géza és Balázs Béla azonos című filmje alapján

Valahol Európában

musical

Rendező: Szabó Máté

Nagyszínpad

-

Paolo Genovese

Teljesen idegenek

keserédes komédia

A Jászai Mari Színház és a Vaskakas

Bábszínház közös produkciója

Rendező: Szikszai Rémusz

Kamaraszínház

-

Christopher Hampton

Veszedelemes viszonyok

játék az érzelmekkel

Rendező: Guelmino Sándor

Nagyszínpad

-

Nyikolaj Vasziljevics Gogol

A revizor

komédia

Rendező: Fehér Balázs Benő

Nagyszínpad

-

Tasnádi István

Közellenség

zenés uszítás

Rendező: Vidovszky György

Nagyszínpad

Joe Orton

Amit a lakáj látott (a kulcslyukon át)

bohózat

Rendező: Guelmino Sándor

Nagyszínpad

-

-

Szabó Máté a Valahol Európában bemutatója kapcsán elmondta: „Személyes okból fontos nekem a Valahol Európában. Valójában a nagyapám gyerekkorának borzalmas történeteiben éltem a saját gyerekkorom egy részét, és az akkori, gyermeki empátiámmal – amely védőháló nélküli, kiszolgáltatottabb a felnőttkorinál – konkrétan belezuhantam az ő akkori valóságába. Később egy levélben olvasott története a szabadulásról nagyon megmaradt bennem: tizennyolc éves korában – különböző koncentrációs táborokban töltött egy év után – a szétbombázott Drezdába vezették ötszáz másik rabbal együtt, akik közül aztán harmincnégyen maradtak életben. Bezárták és ott hagyták őket egy barakkban. Pár nap múlva már csak kilencen voltak életben, két barátját pusztá kézzel temette el. Végül az ajtókat berobbantotta egy bomba, és ahogy az egyik túlélővel kilépett a szabadba és elindult az ismeretlenbe, az első gondolata az volt, hogy rajtuk kívül az egész világ megsemmisült. Azzal a tudattal mentek a füstben a lángoló romok között, hogy már csak ők maradtak életben. Más odabent lenni, vagy odakint. Az ehhez hasonló, káoszban alakult mikrokörnyezetek jutnak eszembe a jelenben is, amikor például bombatölcsérekben játszó szíriai gyerekekről látok felvételeket – és ugyanez foglalkoztat a Valahol Európában történetében is.

Az élet, a világ sokszor arra a kis területre koncentrálódik számunkra, ahol élünk, vagy ahol képesek voltunk életben maradni. A Valahol Európában eseményei számomra nem a múltban, hanem most történnek. A szó, „Európa” nemcsak egy földrészt vagy egy gazdasági szövetséget, hanem egyfajta idealista-humanista világképet is jelképez, mely egyre inkább naiv ábrándnak hat, de ma mégis igen nagy szüksége lenne rá az emberiségnek.

Valós csodákra képes a gyermeki lélek; a fantázia a legnagyobb borzalom közepén is megteremthet egy gazdag, élményszerű világot. Dés László zenéje és a Nemes István-féle dalszövegek nem pusztán illusztrálják az eredeti történetet, hanem mélyebb, lélektani értelemben is referenciát nyújtanak hozzá. Először dolgozom a Jászai színeszei miatt izgat továbbra is a téma: kíváncsi vagyok, mit hoz ki az anyagból a mi társulatunk.

Guelmino Sándor a Veszedelmes viszonyok premierről így nyilatkozott: „Ez lesz a második találkozásom rendezőként a Veszedelmes viszonyokkal, hat évvel ezelőtt Veszprémben készítettem már előadást a regényből. Elsősorban a Jászai színeszei miatt izgat továbbra is a téma: kíváncsi vagyok, mit hoz ki az anyagból a mi társulatunk.

Amikor a leendő színlap ajánlószövegét írtam a darabhoz, rákerestem Choderlos de Laclos regényére a moly.hu-n – kíváncsi voltam, mit gondolnak az 1782-es műről azok, akik mostanság olvasták. Úgy tűnik, a mai fiatal olvasók számára is eleven és friss szövegről van szó. Az egyik kommentelő például megdöbbenését fejezte ki, hogy egy 18. századi levélregényből tudta meg eddig a legtöbbet a szerelem kérdéséről. Én is azt gondolom, hogy rengeteg, ma is érvényes megfigyelés található a könyvben. Azon túl, hogy a történet bőven

tartalmaz szerelemmel, intrikával, bosszúval átszőtt szálakat – ami eleve felkeltheti az olvasó vagy a néző érdeklődését –, rettentően bölcs a szerző, aki nagyon pontosan látta és láttatta az emberi működést, ezenkívül a humora is kiváló. A Veszedelmes viszonyok szereplői nagyformátumú, szellemes figurák – annak dacára, hogy mindeközben kiégettek és cinikusak, és sportból teszik tönkre mások életét vagy jó hírét. Utálod őket, közben viszont lenyűgöz, amire képesek. A regény fordítója, Örkény István írja Valmontról: „Gyűlöljük, de a bűvöletében élünk.”

Számomra úgy tűnik, a két főszereplő, Merteuil márkiné és Valmont vikomt az egész életét színházként éli meg: folyamatosan szerepelnek, mindent csakis az önképük polírozása érdekében tesznek. Innen jött az ötlet, hogy egy hangsúlyosan „színpadias” előadást csináljunk, mintha folyamatosan előadást celebrálna ez a két színész – a külvilágnak éppúgy, mint egymásnak és saját maguknak.”

Szikszai Rémusz a bemutató kapcsán elmondta: „Nagyon szeretem a darab alapjául szolgáló olasz filmet. A *Teljesen idegenek* azon kevés mozgóképes alkotás közé tartozik, amelyek színházi alapanyagoknak is alkalmasak. Az adaptáció mindig nagy kockázattal jár, közben viszont sok izgalmat is tartogat: a színházi tér nem tudja maradéktalanul visszaadni azt, amire a kamera képes, a filmes vágások például nem jeleníthetők meg a színházban az állandó szereplői jelenlét miatt. Viszont számos olyan színházi eszköz is van, amelyet pedig a film nem képes felidézni – egy film színpadi adaptációját ezeknek a különbségeknek a figyelembevételével kell létrehozni.

Erősen foglalkoztat a darab témája: miért, miről és mennyit hazudunk a barátainknak (és persze saját magunknak), egyáltalán léteznek-e még olyan fogalmak, mint barátság vagy szerelem? Azért szeretem ezt a történetet, mert a saját korosztályom, a negyvenesek problémáit veti fel – mindenféle szinten. Minél többet foglalkozom velük, annál jobban megkedvelem a figurákat, a maguk esendőségével együtt. Éppen az a jó bennük, hogy egyáltalán nem különlegesek: teljesen hétköznapi, középosztálybeli figurák, teljesen hétköznapi, középosztálybeli problémákkal. Ez az a korosztály, amelynek a tagjai még aktívak, tele vannak álmokkal, de már elég túske is van bennük ahhoz, hogy átértékeljék az addigi életüket. Ha van egy társaság – mint a *Teljesen idegenekben* –, amelynek a tagjai harminc éve ismerik egymást, és amelyben valakiről mégis olyasmi derül ki, amit addig senki nem tudott, az szerintem számos kérdést felvet. Tényleg barátok vagyunk harminc éve? Ki vagy te, és ki vagyok én? Szerintem ezek jellegetesen ennek a korosztálynak a problémái, én legalábbis jól ismerem őket – ez persze nem jelenti azt, hogy egy idősebb vagy egy fiatalabb néző számára ne tudna izgalmas lenni a történet.

Mondhatjuk, hogy hazajárok Tatabányára, ez már az ötödik rendezésem a Jászaiban. Mind a hét színésszel, aki játszani fog a *Teljesen idegenekben*, szoros munkakapcsolat köt össze, ráadásul mindannyian nagyjából ugyanahhoz a nemzedékhez tartozunk – arra számítottok, hogy együtt fogunk sírni és röhögni a próbákon. Nagyon várom már a próbaidőszakot, az aprólékos finommunkát, ami egy ilyen stúdióelőadáshoz szükséges.”

Fehér Balázs Benő A revizor kapcsán elmesélte: „Gogol többször átírta a darabot, a különböző változatok közül eddig kettőt fordítottak le magyarra. Sokféle értelmezést tesz lehetővé, mint a zseniális darabok többsége. Olvasható politikai szatíráként, ami egy orosz kisváros korrupció és hatalmát mindenáron megtartani akaró tisztviselőiről rántja le a leplet. Vagy groteszk komédiaként, amelynek alakjai éleslátó kritikával vannak megfogalmazva. De Gogol saját elemzése talán még érdekesebb: „Vegyük alaposan szemügyre azt a várost, ahol a

darab játszódik. Mindannyian egyetértünk abban, hogy egész Oroszországban nincs ilyen város: ki hallott olyat, hogy nálunk a tisztviselők egytől egyig ilyen torz alakok? Két-három becsületes csak akad közöttük. Szóval, ilyen város nincs. Nem igaz? De hogy fest a dolog akkor, ha ez egy lelki város és mindannyiunkban megtalálható? (...) Bizony itt nem a szépségünk a fontos, hanem az, hogy az életünk, amelyet komédiának szoktunk nevezni, ne végződjék olyan tragikusan, mint az imént eljátszott darab. Bárhogy nézzük is, félelmetes az a revizor, amelyik a sír szájában vár bennünket. Vagy tán nem tudják, ki ez a revizor? Ne tetsessék magukat. Ez a revizor a felébredt lelkiismeretünk, amely arra szólít bennünket, hogy sürgősen tartsunk önvizsgálatot.”

Mikola Gergőt, aki fontos szerepet fog játszani a darabban, az egyetem óta ismerem, nemrég forgattunk is együtt pár napot. A Jászai társulatának többi tagjával a revizorban dolgozom együtt először. Az utóbbi időben több tatabányai előadást megnéztem felvételnél – a járvány előtt élőben is láttam néhányat –, ezek alapján szimpatikusnak tűnik a társulat, várom már a közös munkát.”

Vidovszky György a bemutató kapcsán kihangsúlyozta: „A *Közellenség* már régóta izgat, ez a második alkalom, hogy megrendezem a darabot. Néhány éve a Pesti Magyar Színházban csináltam egy előadást ebből a változatból, amelyet Tasnádi István írt Heinrich von Kleist Kohlhaas Mihály című kisregénye nyomán, és amelynek a szerző „zenés uszítás”-ként határozta meg a műfaját. Annak ellenére, hogy a történet több mint két évszázada íródott, nem múlik el az érvényessége, ma is ugyanolyan aktuális a kérdésfelvetése, mint 1810-ben – sőt, szerintem egyre aktuálisabbá válik.

Az alaptörténet lényegében annyi, hogy egy lókereskedőt, Kohlhaas Mihályt igazságtalanság éri, amikor a vásárba menet elveszik két lovát, de nem tud jogorvoslatot nyerni a rendszer korrupszája miatt. Miután Kohlhaas Mihály minden törvényes lehetőséget számba vesz, és úgy látja, hogy nem tud érvényt szerezni az igazának, úgy dönt, fellázad és saját maga szolgáltat igazságot. Felkelést indít el, aminek az lesz a vége, hogy fél Németországot felégeti anélkül, hogy sikerülne kézre kerítenie az őt megkárosítókat. Úgy gondolom, ez az elkeseredett harc az a motívum, amely örök érvényűvé teszi a történetet: mindig vannak olyan helyzetek, amikor úgy érezhetjük, hogy benyel bennünket a gépezet, és senki nem hallja meg a hangunkat. Nagyon nem mindegy azonban, hogy miként válaszolunk a bennünket ért igazságtalanságra: elfogadható-e, ha Kohlhaas Mihályként inadekvát eszközökhöz nyúlunk azért, hogy elégtételt vegyünk a rajtunk esett sérelmekért? Van-e más út, ha lábbal tiporják a jogainkat?

A kérdésfelvetés mellett nagyon szeretem azt a szokatlan nézőpontot is, amelyet Tasnádi választott az ismert történet újramondására, a *Közellenség*ben ugyanis Kohlhaas Mihály két lovának szemszögéből ismerjük meg az eseményeket. Ez az ötlet egyszerre játékos, teátrális és nagyon lírai, rengeteg lehetőséget rejt magában. Az elbeszéléstechnikán túl azért is érdekes, mert két olyan szereplő verzióját ismerhetjük meg általa, akik egyáltalán nem képesek befolyásolni az eseményeket. Ebben pedig akár magunkra is ismerhetünk, hiszen a mi megkérdésünk nélkül zajlanak a nagy történelmi események is, amelyeknek néha a nyertesei, de legtöbbször a vesztesei közé tartozunk.”

Guelmino Sándor második rendezése kapcsán elmondta: „Tavaly a Jurányi Házban rendeztem egy előadást Joe Orton *Mr. Sloane* szórakozik című darabjából. Ekkor került a kezembe a szerző műveit tartalmazó kötet – Orton mindössze három egészestés darabot tudott befejezni tragikus halála előtt –, ebben találtam rá az *Amit a lakáj látott* című bohózatára, amelynek az

1969-es premierjét már nem is élte meg. Orton igazi fenegyerek volt, műveiben mindvégig arra törekedett, hogy lerántsa a leplet a hatvanas évek Angliájának társadalmáról. A Mr. Sloane-ban mindez egy család és az azon belüli hatalmi játszmák bemutatásával történik, az Amit a lakáj látott-ban pedig a bohózat eszközeivel. Feydeau újratöltve: Orton darabjában szinte az összes ismert bohózati elem benne van, viszont minden a végletekig van víve, már-már a groteszkig. Egy banális dolog indítja el a darabon végigvonuló hazugságáradatot, mígnem egy olyan fordulat történik, amelyből akár tragédia is kerekedhetne. Valahol azt írja a szerző, hogy a bohózatot magasabb rendű műfajnak tartja az egyszerű vígjátéknál, mert közelebbi rokonságban áll a tragédiával – ez a megközelítés engem is nagyon foglalkoztat. Ráadásul olyan bürleszk-elemek is tarkítják a darabot, amelyeket eddig egyetlen előadásunkban sem alkalmaztunk, és úgy gondolom, van még adósságunk a témában. Leginkább ez a teljesen szürreál-abszurd bohózatiság érdekel Orton művében, ilyet még nem próbáltam korábban.

Közös a két jövő évi rendezésben, hogy mindkettő a társadalmi elit züllöttségét és képmutatását állította pellengérré. A Veszedelmes viszonyoknál ennek a francia forradalom volt az egyik (nyilván nem ok-okozati) következménye, aztán amikor megtörtént a restauráció, a könyvet betiltották. Az Amit a lakáj látott esetében pedig óriási dühöt váltott ki a nézőkből az ősbemutató, volt, aki a focidrukkerek vandalizmusával állította párhuzamba a közönség reakcióját. Ma már persze egyik darab sem fog ilyen indulatokat kiváltani, ez nem is cél – mindössze érdekességként jegyzem meg, mire lehet képes egy-egy előadás.”

Gyerekelőadások a 2020/2021. évadban

A Jászai Mari Színház az idei évadban még fokozottabban fókuszál a gyermek és ifjúsági közönségnek kínált előadásaira. A teátrum igyekezett olyan produkciókat meghívni, amelyek a klasszikus gyermekszínházi témavilágot mutatják meg, ugyanakkor a műfajok megújítását tűzték ki célul. A magyar népmeséket feldolgozó előadások olyan alkotói csapatok produkciói, akik a bábjáték műfaját használva mesélik el a mesék szövevényes mondavilágát. A Vaskakas Bábszínház Vuk történetét mutatja be egyfajta új, kiemelt tanulság szempontjából. Rumini kalandjai már az iskolák tananyagát képezi. Fodor Zoltán táncos csapata a mozgás és a zene segítségével kalauzolja a gyerekeket Berg Judit sajátos mesevilágába. Az elmúlt év figyelemreméltó, az ifjúsági közönségnek szóló előadását, Aliz történetét, a Budaörsi társulat hozza el a Jászaiba. A Kabóca Bábszínház óriásbábjai segítségével megelevenedő klasszikus monda is új színházi formában mutatkozik be a Csillaglépő csodaszarvas mítoszt feldolgozó előadásban. Tárnok Marica bábszínháza új vendég a Jászaiban: kicsiknek szóló előadásában a kiscigány története interaktív formában elevenedik meg, az ifjúságnak szóló Kecsketanaság pedig egy világháborús, megható történet feldolgozása élő zenével, különleges marionett technika segítségével.

A szórdisznyócska

Népmesék nyomán írta Fabók Mariann
népmese bábokkal

A Fabók Mancsi Bábszínháza előadása

Rendező: Fabók Mariann

Kamaraszínház

Thuróczy Katalin – Arany Tamás

Keszekusza varázspálcája

öko-mese musical

A Múzs-Art Színházi és Művészeti Műhely Egyesület (Múzsák
Társulat) előadása

Rendező: Tövispataki Beáta

Nagyszínpad

A kiscigány

magyar népmese

Buda Ferenc

Csillaglépő Csodaszarvas

bábelőadás
A Marica Produkció előadása
Rendező: Tárnok Marica
Kamaraszínház

bábelőadás
A Kabóca Bábszínház előadása
Rendező: Rumi László
Nagyszínpad

-

A kutyacska
magyar népmese
interaktív gyermekelőadás
Sanyi, Én és a Gyerekek előadása
Rendező: Tűzkő Sándor
Kamaraszínház

Berg Judit
Rumini
táncos mesejáték
Az Inversedance – Fodor Zoltán társulata előadása
Koreográfia: Balkányi Kitty és Fodor Zoltán
Nagyszínpad

-

Vuk
Fekete István regénye alapján írta Gimesi Dóra
zenés mesejáték
A Vaskakas Bábszínház előadása
Rendező: Markó Róbert
Nagyszínpad

Kecskekatona
A népmese nyomán írta Tárnok Marica
bábelőadás
A Marica Produkció és a Manna előadása
Rendező: Tárnok Marica
Kamaraszínház

-

Aliz!
Lewis Carroll Alice Csodaországban és Alice Tükörországban című
művei alapján, Varró Zsuzsa és Varró Dániel fordításának
felhasználásával írta Pallai Mara és Tengely Gábor
különös történet két felvonásban
A Budaörsi Latinovits Színház előadása
Koreográfus: Tengely Gábor
Nagyszínpad

-

jaszaiszinhaz.hu